

Eyüp Sultan Camii-i Şerifi

ŞİFÂ-İ ŞERÎF DERSLERİ

ESERİN ADI: EŞ-ŞİFÂ Bİ-TA'RÎFİ HUKÛKÎ'L-MUSTAFÂ

ESERİN MÜELLİFİ: KÂDÎ İYÂZ (ö. 544/1149)

TERCÜME VE ŞERH EDEN: PROF. DR. MEHMET YAŞAR KANDEMİR

3.Nisan.2016, Pazar - Sayfa 1
(Dersler öğle namazından bir saat önce başlar)

Türkçe Tercüme & Şerhi
Şifâ-i Şerîf Şerhi (3 cilt) - Mayıs 2012
Prof. Dr. Mehmet Yaşar Kandemir
Tahlil Yayınları, www.tahlilyayinlari.com

Eser Hakkında

ŞİFÂ-İ ŞERÎF gönüllerde Peygamber sevgisini tutuşturmak, onu bütün yönleriyle tanıtip anlatmak ve Müslümanlara, Sultân-ı Enbiyâ'nın haklarını savunmayı öğretmek maksadıyla yaklaşık dokuz asır önce Endülüslü tanınmış alim Kâdî İyâz tarafından yazılmıştır.

Ses kayıtları ve Ders notlarına
www.sifadersleri.com
adresinden ulaşabilirsiniz.

DERS KONUSU:

- 1. BÖLÜM:** Yüceler Yücesi Cenâb-ı Hakk'ın Resûl-i Ekrem'in Şân ve Şerefini Yüceltmesi
- 2. KISIM:** Allah Teâlâ'nın, Resûl-i Ekrem'e Beden ve Huy Güzellikleri, Din ve Dünya Üstünlükleri Vermesi
- 24. FASIL:** Peygamberlerin Mükemmel Yaratılışları, Üstün Ahlâkı ve Değerli Soyu

Arapça Kaynak sf. 194
Türkçe Tercüme, Cilt.1 - sf. 327

وقال في وَصْفِ جَمَاعَةٍ مِنْهُمْ: ﴿إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ﴾ [الشعراء: ١٠٧].

وقال: ﴿إِنَّ خَيْرَ مَنْ آسَتْ جَرَّتِ الْقَوَى الْأَمِينُ﴾ [القصص: ٢٦].

وقال: ﴿فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ﴾ [الأحقاف: ٣٥].

Yine Allah Teâlâ bazı peygamberlerin kavimlerine “Ben size gönderilen **güvenilir** bir elçiyim.” dediklerini ifâde buyurdu.³

Şuayb peygamberin iki kızından birinin Hz. Mûsâ hakkında babasına şöyle söylediğini belirtti: “Babacığım onu ücretli olarak tut. Çünkü ücretle tutacağın en iyi insan işte bu **güçlü ve güvenilir** kimsedir.”⁴

Peygamber Efendimiz’e şöyle seslendi: “**Azim ve sebât sahibi** peygamberler nasıl sabrettiyse, sen de **sabret**.”⁵

“Azim ve sebât sahibi (“ülû’l-azm”) peygamberler, Ahzâb sûresinin (33) 7. âyetinde söz edildiği üzere, Fahr-i Âlem Efendimiz ile birlikte Nûh, İbrâhim, Mûsâ ve İsâ peygamberlerdir.

2. Şuarâ 26/18-21.

3. Şuarâ 26/107, 125, 143, 162, 178.

4. Kasas 28/26.

5. Ahkâf 46/35.

وقال: ﴿وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَى وَهَارُونَ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَى وَعِيسَى وَإِلْيَاسَ كُلٌّ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٥﴾ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيُوسُفَ وَلُوطًا كُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٨٦﴾ وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَاجْنَبْتَهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٨٧﴾ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِطَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ فَإِنْ يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَلْنَا بِهَا قَوْمًا لَيَسُوْنَ بِهَا بِكَافِرِينَ ﴿٨٩﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهِدَّتْهُمْ أَقْدَرَهُ ﴿٩٠﴾﴾ [الأنعام: ٨٤، ٩٠].

mini adâlette, kimini şükürde örnek yapmış, Kur'ân-ı Kerîm'i kendisine gönderdiği son peygambere ise bütün peygamberlerin üstün yönlerini vermek sûretiyle onu kıyâmete kadar gelecek insanlara eşsiz bir örnek kılmıştır.

1. Allah Teâlâ'nın bu seçimi şu âyetlerde de dile getirilmektedir:

“Şüphesiz yüce Allah Âdem'i, Nuh'u, İbrâhîm âilesini ve İmrân âilesini zamanlarındaki diğer insanlara tercih edip seçmiştir.” (Âl-i İmrân 3/33).

“Hani melekler şöyle demişti: ‘Meryem! Şüphesiz Allah mânevî hizmet için seni seçti, seni tertemiz kıldı ve hiç bir kadına nasib etmediğini sana verdi.’” (Âl-i İmrân 3/42).

“Güçlü ve basiretli kullarımız İbrâhîm'i, İshâk'ı ve Ya'kub'u da an. Biz onları, özellikle âhiret yurdunu düşünen ihlâslı kullar kıldık. Hiç şüphesiz, onlar Bizim katımızda seçkin ve hayırlı kullardandı.” (Sâd 38/45-48).

2. En'am 6/84-90.

Allah Teâlâ muhtelif peygamberler hakkında şöyle buyurdu:

“Biz ona İshâk ile Yâkub'u bağışladık; hepsini de doğru yola ilettik. Daha önce Nuh'u ve onun soyundan Dâvûd, Süleymân, Eyyûb, Yûsuf, Mûsâ ve Hârûn'u da doğru yola iletmıştik. İşte iyilik eden ve işini güzel yapanları böyle mükâfâtlandırırız.

Zekeriyya, Yahyâ, İsâ ve İlyâs'ı da doğru yola ilettik. Onların hepsi **sâlihlerdendi**.

İsmâîl, Elyesa', Yûnus ve Lût'u da doğru yola ilettik. Onların **hepsini diğer insanlara üstün kıldık**.

Onların babalarından, soylarından ve kardeşlerinden de bir kısmını seçtik¹ ve **dosdoğru bir yola ilettik**.

İşte bu yol, Allah'ın yoludur. O bu yola **kullarından dilediğini iletir**. Eğer onlar Allah'a ortak koşsaydı, yaptıkları bütün iyilikler elbette boşa giderdi.

Onlar kendilerine **kitap, hikmet ve peygamberlik** verdiğimiz kimse-lerdir. Eğer inkârcılar bunlara inanmazlarsa, onların yerine bunları inkâr etmeyecek bir toplum getiririz.

İşte o peygamberler, Allah'ın **doğru yola ilettiği** kimselerdir. Öyleyse sen de onların yolundan git.²

Resûl-i Ekrem'in, dolayısıyla onun ümmetinin, daha önce gelip geçmiş peygamberlerin yolundan gitmesi emredilmektedir. Çünkü peygamberler doğru yolu gösteren kimselerdir. Allah Teâlâ onlara birbirinden farklı üstünlükler vermiş; kimini sabırda, kimini iffette, ki-

فوصفهم بأوصافٍ جمّةٍ من الصّلاح والهدى والاجتهاد والحكم والنبوة.
وقال: ﴿فَبَشِّرْنَاهُ بِعَلِيمٍ﴾ [الصافات: ١٠١] عليم، وحليم.

Allah Teâlâ yukarıdaki âyetlerde birçok peygamberini her türlü hayra sahip bulunmak, doğru yola iletilmek, peygamber seçilmek, hikmet sahibi ve elçi olmak gibi özelliklerle vasfetmiştir.

Hz. İbrâhim'in oğlu İsmâil ile müjdelendiği şöyle belirtilmiştir: “Biz de ona **yumuşak huylu, uysal** bir erkek evlât müjdesi verdik.”³

Hz. İbrâhim'e **bilge** bir oğul müjdesi verildiği de şöyle anlatılmaktadır: “Korkma!” dediler. Biz, sana derin bilgi sahibi bir oğlun olacağını müjdeliyoruz.”¹ “Sonra içine bir korku düştü. Ama onlar “Korkma” dediler ve ona **bilge** bir oğul müjdesi verdiler.”²

Hz. Mûsâ hakkında şöyle buyurulmuştur: “Onlardan önce Biz Firavun'un kavmini de sınımiştık. Onlara çok şerefli bir peygamber geldi ve dedi ki: “Ey Allah'ın kulları, bana kulak verin. Ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim.”³

Hz. İbrâhim, oğlu İsmâil büyüdüğünde ona şöyle dedi: “Yavrucuğum, rüyâmda seni kurban ettiğimi gördüm. Buna ne dersin?” O da: “Baba-cığım, sana emredileni yap.” dedi. “İnşâallah **beni sabredenlerden** biri olarak bulacaksın.”⁴ Hz. İsmâil hakkında da şöyle buyurdu: “O, **sözüne sâdık** bir resûl ve bir nebî idi. Âilesine namaz kılmayı ve zekât vermeyi emrederdi. **Rabbinin de rızasını kazanmıştı.**”⁵

وقال: ﴿وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ﴾ [الصافات: ١٠٢] أَن أَدُّوا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ﴾ [الدخان: ١٧ ، ١٨].

وقال: ﴿سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ﴾ [الصافات: ١٠٢].
وقال - في إسماعيل: ﴿إِنَّكَ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا﴾ [مريم: ٥٤ ، ٥٥].

3. Sâffât 37/101.

1. Hicr 15/53.

2. Zâriyât 51/28.

3. Duhân 44/17-18.

4. Sâffât 37/102.

5. Meryem 19/54-55.

وقال - في موسى: ﴿إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا﴾ [مريم: ٥١].

وفي سليمان: ﴿نِعَمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ﴾ [ص: ٣٠].

وقال: ﴿وَاذْكُرْ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولَى الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ﴾ [٤٥] إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ ﴿٤٦﴾ وَلِإِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ﴾ [ص: ٤٥، ٤٦].

وفي داود: ﴿إِنَّهُ أَوَّابٌ﴾ [ص: ١٧].

ثم قال: ﴿وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَأَيَّنَّا لَهُ الْحِكْمَةَ وَفَصَّلَ الْبَيِّنَاتِ﴾ [ص: ٢٠].

وقال - عن يوسف: ﴿أَجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ﴾ [يوسف: ٥٥].

وفي موسى: ﴿سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا﴾ [الكهف: ٦٩].

Hiz. Mûsâ hakkında: “O **ihlâslı ve seçkin** bir insan idi.”⁶

Hiz. Süleymân hakkında: “Ne güzel bir kuldu o; doğrusu, **hep Allah’a yönelen** bir kimseydi.”⁷

Hiz. İbrâhim, İshâk ve Ya’kûb hakkında:

“**Güçlü ve basiretli** kullarımız İbrâhim’i, İshâk’ı ve Ya’kûb’u da an. Biz onları, özellikle **âhiret yurdunu düşünen ihlâslı** kullar kıldık. Hiç şüphesiz, onlar Bizim katımızda **seçkin ve hayırlı** kullardandı.”⁸

Ve Hiz. Dâvûd hakkında şöyle buyurdu: “O, dâimâ Allah’a yönelen bir kimseydi.”⁹

“Biz onun hâkimiyetini güçlendirmiş ve kendisine hem **hikmet ve nübüvvet**, hem de **adâletle hükmetme kabiliyeti** vermiştik.”¹

Hiz. Yûsuf’un hükümdara şöyle dediğini bildirdi: “Beni ülkenin hazinelerini yönetmekle görevlendir. Çünkü ben **koruyup yönetmeyi** iyi bilirim.”²

Hiz. Mûsâ’nın Hızır aleyhisselâma “İnşâallah benim **sabırlı** olduğumu göreceksin.”³ dediğini haber verdi.

6. Meryem 19/51.

7. Sâd 38/30.

8. Sâd 38/45-47.

9. Sâd 38/17.

1. Sâd 38/20.

2. Yûsuf 12/55.

3. Kehf 18/69.

ŞİFÂ-İ ŞERÎF DERSLERİ

ESERİN ADI: EŞ-ŞİFÂ Bİ-TA'RÎFİ HUKŪKÎ'L-MUSTAFA

ESERİN MÜELLİFİ: KÂDÎ İYÂZ (ö. 544/1149)

TERCÜME VE ŞERH EDEN: PROF. DR. MEHMET YAŞAR KANDEMİR

3.Nisan.2016, Pazar - Sayfa 6
(Dersler öğle namazından bir saat önce başlar)

Türkçe Tercüme & Şerhi
Şifâ-i Şerîf Şerhi (3 cilt) - Mayıs 2012
Prof. Dr. Mehmet Yaşar Kandemir
Tahlil Yayınları, www.tahlilyayinlari.com

وقال [تعالى] - عن شُعَيْبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: ﴿سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنْ الصَّالِحِينَ﴾ [القصص: ٢٧].

وقال: ﴿وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَمْلِكَكُمْ إِلَى مَا أَنهَكُم عَنْهُ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ﴾ [هود: ٨٨] (ب/٣٨).

وقال: ﴿وَلَوْ طَاءَ آيَتُنَا حُكْمًا وَعِلْمًا﴾ [الأنبياء: ٧٤].

وقال: ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَشِيعِينَ﴾ [الأنبياء: ٩٠].

قال سفيان: هو الحُزْنُ الدائم.

في أي كثيرة، ذكر فيها من خصالهم ومخاسن أخلاقهم الدالة على كمالهم.

Hız. Şuayb, Hız. Mûsâ'ya, yanında sekiz yıl çalışması karşılığında kendisini kızlarından biriyle evlendireceğini va'dettikten sonra ona zorluk çıkarmayacağını söylemiş ve şöyle demişti: “İnşâallah benim **ahdine sâdık, dürüst** bir insan olduğumu göreceksin.”⁴

Yine Hız. Şuayb, kavmine şöyle demişti: “**Size ‘yapmayın’ dediğimi, kendim yaparak çelişkiye düşmek istemem.** Tek isteğim, elimden geldiği kadar yanlışlarınızı düzeltmektir.”⁵

Lût aleyhisselâm hakkında: “Lût’a da **hikmet**⁶ ve **ilim** verdik.” (Enbiyâ 21/74) buyurmuştu.

Allah Teâlâ, hayırlı bir evlât isteyen Hız. Zekeriyâ’nın duâsını kabul edip ona Hız. Yahyâ’yı vereceğini, eşini de doğum yapacak hâle getirip iyileştirdiğini belirttikten sonra: “Onlar, **hayır işlerinde yarışıyor; sevap umarak ve azaptan korkarak Bize duâ ediyor ve sadece Bize boyun eğiyorlardı.**”⁷ buyurmuştu.

Tebeü't-tâbiîn âlimlerinden Süfyân es-Sevrî⁸ (v. 161/778), âyette geçen “huşû” kelimesinin “devamlı hüzn” anlamına geldiğini söylemiştir.

Daha başka birçok âyet-i kerîmede bütün peygamberlerin birer mükemmel insan olduklarını gösteren özellikleri ve güzel huyları dile getirilmiştir.

4. Kasas 28/27.

5. Hûd 11/88.

6. Burada “hikmet” ifâdesiyle, sağlam muhâkeme yürütme ve adâletle hükmetme yeteneği kastedilmektedir.

7. Enbiyâ 21/90.

8. Süfyân es-Sevrî hakkında bilgi için bk. I, 200.

Hadislere Göre Peygamberlerin Özellikleri

Peygamberlerin bazı özellikleri birçok hadis-i şerifte de zikredilmiştir. Örnek olarak Resûl-i Ekrem Efendimiz'in şu hadisleri söylenebilir:

“Kerîm oğlu kerîm oğlu kerîm oğlu kerîm, (nebî oğlu nebî oğlu nebî oğlu nebî) İbrâhim oğlu İshâk oğlu Ya'kûb oğlu Yûsuf'tur.”¹

Hadisteki “nebî oğlu nebî oğlu nebî oğlu nebî” ifâdesi hadis kaynaklarında yoktur. Şifâ-i Şerîf şârihi Aliyyü'l-Kârî, bu ilâvenin; hadisin râvisi tarafından söylenmiş (müddrec) bir söz veya Kâdî İyâz tarafından yapılmış bir tefsir olabileceğini ifâde etmektedir.

Enes ibni Mâlik radiyallahu anı tarafından rivâyet edilen bir hadiste Allah'ın Elçisi şöyle buyurmuştur:

«وَكَذَلِكَ الْأَنْبِيَاءُ، تَنَامُ أَعْيُنُهُمْ وَلَا تَنَامُ قُلُوبُهُمْ» “Peygamberler işte böyledir; onların gözleri uyur, kalpleri uyumaz.”²

۳۶۰- وجاء من ذلك في الأحاديث كثير ، كقوله : «إنما الكريم ابن الكريم ابن الكريم ابن الكريم ، يوسف بن يعقوب بن إسحاق بن إبراهيم ، نبي ابن نبي ابن نبي»^(۱) .

۳۶۱- وفي حديث أنس : «وكذلك الأنبياء تنام أعينهم ولا تنام قلوبهم»^(۲) .

1. Buhârî, Enbiyâ 18, 19, nr. 3382, 3390, Tefsîr 12/1, nr. 4688; Tirmizî, Tefsîr 12/1, nr. 3116.

2. Buhârî, Menâkıb 24, nr. 3570. Resûl-i Ekrem Efendimiz kendisinden söz ederken: “Benim gözlerim uyur, ama kalbim uyumaz.” buyurmuştur (Buhârî, Teheccüd 16, nr. 1147, Fazlî leyleti'l-kadr 1, nr. 2013, Menâkıb 24, nr. 3569; Müslim, Müsâfirîn 125, nr. 738).

Hız. Süleymân

Süleymân aleyhisselâmın, kendisine o kadar saltanat verilmesine rağmen, Allah Teâlâ'ya olan derin saygı ve tevâzuundan dolayı başını kaldırıp da gökyüzüne bakmadığı rivâyet edilmektedir.

Hız. Süleymân leziz yemekleri halka yedirir, kendisi arpa ekmeği yerdi.³ Allah Teâlâ ona: “Ey âbidlerin başı, zâhidlerin kendisini örnek aldığı zâtın oğlu!” diye vahyetmişti.

Hız. Süleymân, rüzgârın üzerinde muhteşem ordusuyla bir yere giderken, yaşlıca bir kadın yoluna çıkınca rüzgârı durdurur; kadının isteğini yerine getirdikten sonra yoluna devam ederdi.

Hız. Yûsuf'a, “Ülkenin erzak depoları senin elinde olduğu hâlde neden karnını güzelce doyurmuyorsun?” diye sordular. O da: “Karnımı doyurunca açları unutmaktan korkuyorum.” diye cevap verdi.

٣٦٢- وَرُوي أَنَّ سَليمانَ كانَ - مع ما أُعطيَ من المُلْكِ - لا يرفعُ بصره إلى السماء تخشُّعاً وتواضعاً لله تعالى^(٣).
٣٦٢م- وكان يُطعمُ الناسَ لذائذَ الأطعمةِ ويأكلُ خُبزَ الشعير^(٤).
وأوحى اللهُ إليه: يا رَأْسَ العابدين! وأَبْنَ مَحَجَّةِ الزاهدين.
وكانت العجوزُ تَعترضُه - وهو على الرِّيحِ في جنوده - فيأمرُ الرِّيحَ فتقفُ فينظرُ في حاجتها ويمضي.
وقيل ليوسفَ: مالكَ تَجوعُ وأنتَ على خزائنِ الأرضِ؟ قال: أخافُ أنْ أَشبعَ فَأَنسى الجائعَ.

3. Ahmed ibni Hanbel, ez-Zühd, s. 115.

Dâvûd Peygamber

Ebû Hüreyre radiyallahu anhin rivâyet ettiğine göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

“Allah Teâlâ Hz. Dâvûd’a Zebûr’u okumayı kolaylaştırmıştı. Kendisinin ve adamlarının binit hayvanlarının sefere hazırlanmasını emrederdi de, hayvanlar daha eğlenip hazırlanmadan Zebûr’u okuyup hatmederdi. Ve Dâvûd yalnızca kendi elinin emeğinden yedi.”¹

Allah Teâlâ şöyle buyurdu: “Demiri de onun için yumuşattık. ‘Dokusu düzenli, bol zırhlar yap!’ dedik.”²

Bu iki âyetin tamamı şöyledir: “Biz Dâvûd’a tarafımızdan bir lütufta bulunmuştuk. “Ey dağlar ve ey kuşlar, Dâvûd tesbîh ettikçe onunla beraber siz de bu tesbîhi tekrarlayın.” dedik. Demiri de onun için yumuşattık. Dokusu düzenli, bol zırhlar yap.” dedik. “Sâlih ameller işlemeye bakın; çünkü Ben sizin yaptıklarınızı görüyorum.”

Çünkü Hz. Dâvûd, Rabbinden, devlet hazinesine ihtiyaç duymadan elinin emeğiyle geçimini sağlamasını istemişti.

۳۶۳ - وروی أبو هريرة عنه رضي الله عنه: «خُفِّفَ عَلَى دَاوُدَ الْقُرْآنُ ، فَكَانَ يَأْمُرُ بِدَوَابِّهِ ، فَتُسْرَجُ ، فَيَقْرَأُ الْقُرْآنَ قَبْلَ أَنْ تُسْرَجَ ، وَلَا يَأْكُلُ إِلَّا مِنْ عَمَلِ يَدِهِ»^(۱).

قال الله تعالى: ﴿وَأَلْنَا لَهُ الْحَدِيدَ ﴿١٠﴾ أَنْ أَعْمَلَ سَبْعِينَ وَاقِدَّرَ فِي السَّرَدِ ﴿٢﴾﴾ [سبأ: ۱۰ - ۱۱].

وكان سأل ربه أن يَرْزُقَهُ عَمَلًا بِيَدِهِ يُغْنِيَهُ عَنِ بَيْتِ الْمَالِ^(۳).

1. Buhârî, Enbiyâ 37, nr. 3417; Ahmed ibni Hanbel, Müsned, II, 314.

2. Sebe' 34/10-11.

٣٦٤ - وقال ﷺ: «أَحَبُّ الصَّلَاةِ إِلَى اللَّهِ صَلَاةُ دَاوُدَ، وَأَحَبُّ الصِّيَامِ إِلَى اللَّهِ صِيَامُ دَاوُدَ: كَانَ يَنَامُ نِصْفَ اللَّيْلِ، وَيَقُومُ ثُلُثَهُ، وَيَنَامُ سُدُسَهُ، وَيَصُومُ يَوْمًا وَيَفْطُرُ يَوْمًا»^(٤).

٣٦٥ - وَكَانَ يَلْبَسُ الصَّوْفَ، وَيَفْتَرِشُ الشَّعَرَ، وَيَأْكُلُ خُبْزَ الشَّعِيرِ بِالْمِلْحِ وَالرَّمَادِ، وَيَمْزُجُ شَرَابَهُ بِالْدموعِ، وَلَمْ يُرَ ضَاحِكًا بَعْدَ الْخَطِيئَةِ^(٥).
٣٦٥ م - وَلَا شَاخِصًا بِبَصَرِهِ إِلَى السَّمَاءِ، حَيَاءً مِنْ رَبِّهِ^(٦)، وَلَمْ يَزَلْ بَاكِيًا حَيَاتَهُ كُلَّهَا.

٣٦٦ - وَقِيلَ: بَكَى حَتَّى نَبَتَ الْعُشْبُ مِنْ دَمُوعِهِ^(١)، وَحَتَّى اتَّخَذَتِ الدَّمُوعُ فِي خَدِّهِ أُخْدُودًا.
وَقِيلَ: كَانَ يَخْرُجُ مُتَنَكِّرًا يَتَعَرَّفُ سِيرَتَهُ، فَيَسْتَمِعُ الشَّاءَ (أ/٣٩) عَلَيْهِ، فَيَزِدُّ تَوَاضُعًا.

Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Cenâb-ı Hakk’ın en sevdiği namaz, Dâvûd Peygamber’in namazıdır. Cenâb-ı Hakk’ın en sevdiği oruç da Dâvûd Peygamber’in orucudur. Gece yarısına kadar uyur, gecenin üçte birinde namaz kılar; altıda birinde yine uyurdu. Bir gün oruç tutar, bir gün tutmazdı.”³

Hiz. Dâvûd yünden dokunmuş elbise giyer, kıldan yapılmış yaygı sezerdi. Küle bulanmış arpa ekmeğini, tuza batırıp yedi. İçeceği su, gözyaşına karıştırdı. Yaptığı hatâdan sonra⁴ güldüğü hiç görülmedi. Rabbinden utandığı için başını kaldırıp da gökyüzüne bakmadı. Hayatı boyunca gözyaşı döktü.¹ Gözyaşlarının düştüğü yerde otlar bittiği, bu yaşların yanaklarında yol yol izler bıraktığı söylenir.

“Kulları içinde ancak bilginler Allah’tan korkar.”² âyet-i kerîmesi de bunu göstermektedir.

Rivâyet edildiğine göre Dâvûd aleyhisselâm, kıyafet değiştirip halkın arasında dolaşırdı; insanların kendisi hakkında ne düşündüğünü öğrenmeye çalışırdı; onların iyi şeyler söylediğini duyunca, tevâzuu daha da artardı.

1. Buhârî, Enbiyâ 37, nr. 3417; Ahmed ibni Hanbel, Müsned, II, 314.

2. Sebe’ 34/10-11.

3. Buhârî, Teheccüd 7, nr. 1131; Müslim, Sıyâm 189-190, nr. 1159.

4. Bu hatânın ne olduğu konusundaki bazı rivâyetler, “Peygamber Efendimiz’in Evliliği” bahsinde ve “Dâvûd aleyhisselâmın da zühdüne ve elinin emeği ile geçinmesine rağmen doksan dokuz karısı vardı; Uriyâ’nın karısı ile evlenince eşlerinin sayısı 100 olmuştu.” cümlesinin açıklamasında zikredilmiştir bk. I, 148. Bu konu “Dâvûd Peygamber’in Kıssası” başlığı altında geniş bir şekilde ele alınmıştır.

1. İbni Battal, Şerhu’l-Buhârî, X, 188.

2. Fâtır 35/28.

٣٦٧ - وقيل لعيسى عليه السلام: لو اتخذت حِمَارًا؟ قال: أنا أكرمُ على الله
مِنْ أَنْ يَشْغَلَنِي بِحِمَارٍ^(٢).

Îsâ Peygamber'in Zühdü

Hz. Îsâ'ya, "Keşke bir eşeğin olsa da yorulunca ona binsen" dediler. O bu temennide bulunanlara: "Bir eşekle uğraşıp da Kendisini ihmâl etmeme Rabbim izin vermez" diye cevap verdi.³

3. İbni Asâkir, Târihu Medîneti Dımaşk (Amrî), XXXXVII, 418.